

ליל ג' דסוכות אושפיזין דיעקב אבינו ה'תש"ן

בליל ג' דסוכות דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד מאד מענינא דיומא אושפיזא דיעקב אבינו.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, כתיב (בראשית ל"ג) ויעקב נסע סוכותה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סוכות, והנה רביז"ל מגלה על פסוק זה סוד נפלא מאד, ואומר רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רס"ו) דע שמיתות בהמות וחיות בלא זמנן הוא על ידי שאינן נוהרין במצות סוכה כראוי, כי סוכה הוא בחינת אמא דמסככין על בנין (תיקונין דף ג'), בחינת אם לבינה תקרא (משלי ב'), וזהו בחינת ההבדל שבין גדר אדם לגדר בהמה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות י') ברכי נפשי את ה' ואל תשכחי כל גמוליו, שעשה לה דדים במקום בינה, אבל בהמה יונקת מדדי בהמה למטה, וזהו ההפרש שבין גדר אדם לבהמה, שהאדם יונק מדדי אדם שהוא במקום בינה, בחינת אם לבינה תקרא, בחינת סוכה, אבל בהמה יונקת מדדי בהמה שהם למטה, ועל כן כשפוגם במצות סוכה אזי נופל מבחינת דדי אדם שהם במקום בינה בחינת סוכה, ואזי נופל לבחינת דדי בהמה שיונק משם, נמצא שיונק משפע של הבהמה, ועל כן יונק את חיותו ועל ידי זה הם מתים על ידי שנוטלים מהם את השפעתם, ולפי הפגם שפגם בסוכה כן הוא נפילתו וכן נוטל את השפע של הבהמות, וכמו כן זהו מיתת הבהמות והחיות, וזהו בחינת ולמקנהו עשה סוכה, כי הסוכה הוא בשביל מקנהו כנ"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה מצות סוכה הוא בחינת אמא שמסככת על בניה, כי צל הסוכה שהוא צלא דמהימנותא, שומר את האדם מכל רע, וכמו האמא שאפילו בשעה שהאבא בכעס על הבן, האמא באה ומסככת על בנה ומפייסת את האבא שלא יכעוס עוד עליו, וכן כשאדם זוכה להכנס בתוך צל הסוכה, אזי השכינה הקדושה פורשת כנפיה עליו ושומרת אותו מכל רע, כי האדם מכסה עצמו תחת צל כנפי השכינה הקדושה בשעה שהוא נכנס לתוך

הסוכה.

והנה מהו ההפרש בין האדם להבהמה, כי הנה האדם יונק ממקום טהרה ובמקום בינה כנגד הלב, מה שאין כן בהמה יונק ממקום הטינופת, וכן הוא ברוחניות שכשאדם מתבונן תמיד בהתבוננות אלקותו יתברך, אזי מוחיו יונקים ממקום בינה, ומקבל אור ושכל גדול בעבודת השם יתברך, וכמו שמבואר בכתבי האריז"ל שיש דדים עליונים שמשם יונקים חכמה, בחינת אל ד"ד ומיד"ד, והוא צירוף של השני אותיות הראשונות שבב' תיבות אלו, כי ביניהם יש צירוף אותיות א' ל' מ' י', והחלב הוא בחינת ה', וביחד יש צירוף שם אלהי"ם (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' צ"ז), וכשאדם מתבונן באור אלקותו יתברך אזי הוא יונק כל השפעתו רק מהקדושה, וממילא אינו מחסיר את השפע משום בריה שבעולם, כי אצלו יתברך יש מספיק שפע לכל העולם כולו, מה שאין כן כשאדם נופל לקטנות המוחין ונעשה כמו בהמה ממש, אזי הוא יונק ממקום טינופת, והוא מחסיר על ידי זה שפע מכל העולם כולו, וגם הבהמות מתות על ידו, כי תיכף ומיד כשאדם נופל לתוך קטנות המוחין אזי הוא מתחיל לקנאות בכל אחד ואחד, ונדמה לו שלוקחים ממנו איזה דבר, ולכן מתקנא בו וזה גורם לקלקול וחורבן גדול, עד שאפילו הבעלי חיים סובלים בשבילו ונגרם להם מיתות והזיקות רחמנא ליצלן.

והנה עיקר קלקול הדעת נעשה מפגם הברית רחמנא ליצלן שמקלקל את המוחין לגמרי, ולכן מובא שעיקר תיקון הברית תלוי בשני שמות אל אלהים שהם שמות הדעת (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ר"ה), כי הם בחינת השני שמות הנ"ל הממשיכים בינה ודעת ממקום קדוש ועליון, היינו בחינת אלדד ומידד שהם צירופים מהשני שמות הנ"ל של אל אלהים, לכן עיקר עבודת האדם הוא לזכות לתיקון הדעת תיקון המוחין ולשמור את עצמו מכל מיני פגם הברית שבעולם, שעל ידי זה יונק את השפעתו ממקום קדוש וטהור וממילא לא יחסיר השפע לשום בריה שבעולם.

ואומר רביז"ל, גם העוסקים בבנין מזיק להם, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה י"א) כל העוסק בבנין מתמסכן, כי צריך לבנות הבית בחכמה ובשכל ואזי אין מזיק לו הבנין, ואזי ראוי לו לבנות בי, כמו שכתוב (משלי כ"ד) בחכמה

יבנה בית ובתבונה יתכונן וברעת חדרים ימלאו (כי יש לו מקום להכניס השפע) אבל כשבונה בלא שכל אזי מזיק לו ועל כן מתמסכן, כי זה עונשו על שפגם בחכמה כי היה ראוי לו לבנות הבית בחכמה כנ"ל, על כן עונשו שמתמסכן, וזה בחינת פגם החכמה בבחינת חכמת המסכן בזויה (קהלת ט'), ועל כן על ידי הסוכה שהוא בחינת שכל, בחינת אימא ובינה כנ"ל, על ידי זה יכול לבנות בית בבחינת בחכמה יבנה בית וכו' כנ"ל, וזהו בחינת (בראשית שם) ויעקב נסע סוכותה ויבן לו בית כנ"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה מי שעוסק בבנין ובונה לו בית בזה העולם, הוא נכנס בסכנה גדולה, כי הוא עלול מאד לשכוח ממנו יתברך ולחשוב שעיקר קביעת דירתו הוא בעולם הזה הגשמי, אבל מה יש לאדם לעשות, הלא בהכרח שיהיה לו בית לגור בזה העולם, רק עיקר תיקונו הוא על ידי בחינת בחכמה יבנה בית הנ"ל, היינו על ידי מצות סוכה, כי זה מכניס בו דעת ושכל אמיתי איך לבנות ביתו, ושיהיה כל עיקר כוונת בנינה להקים בית של השראת השכינה הקדושה, ואזי לא יזיק לו כל הבנין כלל, אדרבה זה ידביק אותו בו יתברך באמת, כי מצות סוכה מזכיר את האדם שהשם יתברך מסככת אותנו מכל צד, ומכניס באדם יראה ואמונה עילאה, שלא יתיירא משום בריה שבעולם, ולא יאמין בשום בריה שבעולם, רק בו יתברך לבד, ואזי אפשר לבנות בית בחכמה ובינה יתירה, ויהיה ביתו בית של קדושה וטהרה ולא יזיק לו שום דבר כלל, ורואים בחוש איך שאחד בונה בית בקטנות המוחין, ומפחד כל הזמן איך יגמור את הבית וישלם את המשכנתא ושאר חובותיו וכו', ועל פי רוב נשבר באמצע הבנייה מרוב מניעות ובלבולים ונשאר בלא כלום, אבל כשאדם הולך עם גדלות המוחין ומכניס בעצמו את אור הסוכה הקדושה שהוא בחינת בינה ושכל יתירה היונק מדדי אדם כנ"ל, אזי אינו מפחד משום דבר כלל, רק ממשיך כל השפעתו ממנו יתברך לבד, וזוכה להוציא מכה אל הפועל כל מגמתו, עד שמקים בית נהדר ומפואר לעבוד בו את השם יתברך באמת.

והנה מבואר בזוהר הקדוש (עי' זוה"ק אחרי ס"ג:) שכשאדם בונה בית אזי הוא צריך להזמין בפיו את הקדושה בתוך ביתו דהיינו שייחד כל חדר וחדר מה יעשה בה לעבודת השם יתברך כגון בחדר זה ילמוד ויתפלל ובחדר זה יאכל ויכניס אורחים ובחדר זה ישן בקדושה וכו' ובדרך כזה הוא ממשיך קדושה

עליונה על כל הבית, וגם מובא בספר המדות שלפני שהאדם נכנס לגור בבית חדש יקרא כל התורה כולה היינו מבראשית עד לעיני כל ישראל, וזה מקושר לדברי רביז"ל כאן שאומר שמן הסוכה יוצא התורה הקדושה בבחינת ויעקב נסע סוכותה ויבן לו בית ר"ת סיון והיה מנהג של אנשי שלומינו שמי שלא היה יכול בעצמו לגמור את כל התורה לפני שנכנס לבית חדש אזי עושה סעודת חנוכת הבית והיה מחלק לכל המשתתפים איזה פרשה בהתורה ובדרך כזה גמרו ביחד כל התורה כולה, ועל פי הנ"ל מובן מאד למה צריכים להקדים התורה לבנית הבית כי הלא התורה הקדושה זהו עיקר החיים של האדם ובלי התורה הוא כמו בהמה ממש, כי יוצא בבוקר לחרוש בשדה ואחר כך חוזר לאכול ושוב חוזר לעבודה בלי שום תכלית כלל אבל כשאדם דבוק בהתורה אזי יש לו חיים אחרים ומקיים את המצוות בשמחה עצומה וכן יושב בתוך הסוכה עם כל המשפחה בנעימות ובמתיקות נפלאה, וכן השבת שלו והוא שמח בה מאד מביאתו ועד צאתו וזוכה בכל יום להניח תפילין וכו' וזוכה להרגיש טעם בשמחת החיים.

וזהו ביאור דברי רביז"ל הנ"ל על הפסוק ויעקב נסע סוכותה ויבן לו בית היינו איך זכה לבנות בית בחכמה ושיהיה קיום לביתו על ידי שהקדים מקודם בחינת סוכה והמשיך על עצמו האור הגנוז המאיר בה ועל ידי זה היה יכול לבנות בית בחכמה ואחר כך ולמקנהו עשה סוכות היינו שלקח מהם השפעתם רק אדרבה השפיע להם חיות חדש והיה קיום לכל הבריאה כולה על ידו.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שמי שזוכה להכניס בעצמו אור הסוכה וכוסף ומשתוקק תמיד אחריו יתברך אזי השם יתברך עוזר לו שיש לו שפע גדול כל השנה והוא יכול לבנות בית בהרחבת הדעת ולהוציא מכח אל הפועל כל מגמתו ומי שזוכה לישב בתוך הסוכה עליו לשמוח כל השנה כולה ולהחיות עצמו מאד עם מצות סוכה כי סוכה על שם שסככה ברוח הקודש שזה ממשיך רוח של קדושה וחיים על האדם וכן זה ממתיק כל הדינים מעל האדם לגמרי וכמו שאנחנו אומרים בהיהי רצון לפני ישיבת סוכה שבזכות צאתי מביתי החוצה ודרך מצותיך ארוצה יהא חשוב לי זאת כאילו הרחקתי נדוד וכו' כי יש הרבה בני אדם שצריכים לצאת מביתם נע ונד בגלות ולבקש פרנסתם ולקבץ כסף וכו' ועל ידי שהאדם זוכה למצות סוכה ולקבל הבינה ודעת האדם שיוציא

מן הסוכה אזי הוא זוכה לדעת שלם ולהבין שיש לו פרנסתו במקומו והשם יתברך בוודאי ישפיע עליו כל צרכו.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שכן יעזור לנו השם יתברך שבזכות מצות סוכה שזכינו לקיים כאן בעיר יבנאל שנזכה בקרוב לבנות כאן בית הכנסת גדול על שם רביז"ל וכן יהיה כל העיר כולו נקרא על שם רביז"ל ואף על פי שלעת עתה נראה עדיין הדבר כחלום ויש הרבה מניעות ועיכובים על הדרך אבל כן הוא תמיד בדבר רביז"ל שלא רואים רק הפסיעה הראשונה וכשזוכים לעשות זאת הפסיעה אזי עושים עוד פסיעה ועוד פסיעה עד שזוכים כל הענין כולו בשלימות, וכמו שעזר לנו השם יתברך עד עכשיו בוודאי עזר לנו הלאה וכמאמר הרה"ח ר' יצחק ברייטער ז"ל שהיה נוהג לחזק אנשי שלומינו שבוודאי יהיה להם לאכול וכל הצטרכותם כי הלא השם יתברך עזר לנו מעת שנולדנו עד עכשיו, אם כן למה פתאום יעזוב אותנו השם יתברך ולכן על האדם להתחזק באמונה יתירה ולהכניס בעצמו אור הסוכה ועל ידי זה יזכה לכל מה שצריך בזה העולם.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שכל אחד ואחד מאנשי שלומינו הזוכים להיות מקורב אל רביז"ל עליו לחגור את מתניו ולצאת בחוץ לדבר עם אנשים אחרים דיבורי אמונה ויראת שמים ולקרב אותם אל האמונה הקדושה וראוי לכל אחד ואחד מאנשי שלומינו בכלל ולתושבי יבנאל בפרט לבחור לעצמו י' אנשים לכל הפחות ולדבר עמהם פעם בשבוע דיבורי אמונה ויראת שמים וכך היה נוהג מוהרנ"ת ז"ל לדבר בכל יום עם בני אדם מדיבורי רביז"ל ואם באיזה יום לא בא אליו שום בן אדם אזי יצא לחוץ וחיפש איזה אדם לדבר עמו בכדי לקיים רצון רביז"ל שרצה שנדבר עם אחרים מעבודת השם יתברך.

אבל צריכים להזהר מאד מקליפת עמלק שהוא מתלבש עצמו בבני אדם שונים והוא נדמה כמו חתיכת קרח קטן שבא לקרר אנשים כי אם שמים חתיכת קרח אפילו בכוס הם מאד לבסוף זה יקרר אותו לגמרי, ועיקר הכנעה של עמלק הוא רק על ידי הסוכה כי הסוכה היה ענני הכבוד שבאו בזכות אהרן מה שעבודתו היתה מדת השלום לצאת בחוץ ולקרב את הבריות לתורה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (אבות) הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף

שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה אבל כתיב בשעת הסתלקותו של אהרן וירא יושב הארץ הכנעני שמת אהרן וכו' ואמרו חכמינו הקדושים היינו שראו שנסתלקו ענני הכבוד בכן וילחם בישראל ופירש רש"י שם שבאמת הכנעני הזה היה עמלק רק התלבש עצמי ככנעני, כי כן הוא דרכו של עמלק שהוא מתלבש בכל מיני לבושים שונים וצריכים להזהר ממנו מאד וכל זמן שאדם מסבב את עצמו עם ענני הכבוד שהם אור הסוכה אזי אין שום כח לעמלק לשלוט עליו ומכניע אותו לגמרי.

וסיפר מוהרא"ש נ"י סיפור נפלא ונורא מאד איך שמצוות סוכה מציל את האדם מכל מיני רעות וממתיק את הדינים מעליו לגמרי כי פעם היה הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנה ז"ל בדרך בימים הנוראים והוצרך להתאכסן ביום הכיפורים באיזה כפר ואנשי העיר שמחו מאד שזכו לאיש צדיק וקדוש כמותו להיות ביניהם ביום כיפור אבל תיכף ומיד במוצאי יום כיפורים נסע הרה"ק הנ"ל במהירות גדול מהכפר וציוה להגבאי שלו שבכל עיר שיעברו בדרך נסיעתם ילך באמצע העיר ויכריז שהרב מרדכי מנדבורנה הגיע לעיר בכדי שיצאו כולם לקבל פניו וכן עשו שבכל עיר ועיר הכריז על ביאת הצדיק וכולם יצאו לקבל פניו והרה"ק הנ"ל הסתכל היטב בפרצוף כל אחד ואחד מהאנשים כאילו הוא מחפש איזה בן אדם ואחר כך ציוה להגבאי שיסעו הלאה עד שבאו לאיזה עיר והרה"ק הסתכל בפרצוף כולם כמקודם והגיע לאיש אחד ונתן לו שלום והיה זה כבר בערב סוכות ושאל את האיש הזה אם הוא יכול להתאכסן אצלו בחג הסוכות והאיש הזה שמח מאד ואמר להרה"ק הנ"ל הנה עכשיו בניתי בית חדש וגם יש לי סוכה גדולה ובכבוד גדול אתם יכולים להתאכסן אצלי, ולקח האיש הנ"ל את הרה"ק הנ"ל לביתו וכשנכנס לתוך הבית ענה ואמר לאיש הנ"ל הנני רוצה שתעשו לי סוכה בחדר הזה שנתת לי בתוך הבית ושאל האיש הנ"ל הלא זה בית ולא סוכה ואמר לו הרה"ק הנ"ל שיוריד את הגג בשביל לשים סכך לסוכה... ובתחילה בוודאי כאב לאיש הנ"ל מאד כי עכשיו גמרו לבנות את הבית, ולהוריד את הגג זה חבל לו מאד אבל ראה שאין לו ברירה כי הרה"ק הנ"ל מתעקש על זה מאד וסותרו את הגג וישמו סכך לסוכה, אחר כך ביקש הרה"ק הנ"ל ממנו הלואה של מאה רובל לקנות נוי סוכה והנה האיש הנ"ל לא היה דרכו לתת כסף לצדקה כי היה קמצן גדול וגם לא ליתן הלואות אבל כשביקש ממנו הרה"ק הנ"ל הלואה לא היה יכול לסרב לו ונתן לו

המאה רובל והלך הרה"ק הנ"ל וחילק אותם לעניי העיר, אחר כך חזר הרה"ק הנ"ל לפניו וביקש ממנו עוד מאה רובל והאיש הזה כמעט התפוצץ מרוב הלחץ שלחצו עליו כי היה קמצן גדל כנ"ל אבל אף על פי כן החזיק את עצמו ונתן לו את הכסף והלך לשכב על מיטתו בעצבות ובשברון גדול וחשב בדעתו למה הכנים את עצמו בתוך כל העסק הזה להזמין את הרה"ק הנ"ל לתוך ביתו, כי הנה סתר כבר את גג ביתו וכן הוציא ממנו הלואה של מאתיים רובל כבר, ופתאום הרה"ק הנ"ל קורא לו עוד הפעם ומבקש ממנו עוד מאה רובל ואז כבר לא היה יכול להחזיק את עצמו וענה ואמר להרה"ק הנ"ל הנה אדבר אתכם בדרך פתוחה וגלויה הנה עכשיו בניתי בית חדש ושברתי את הבית בשבילכם ואחר כך לוייתם ממני מאתיים רובל ונתתי לכם ויותר מזה כבר אי אפשר לי לעשות וכו', אזי ענה ואמר לו הרה"ק הנ"ל הנה אם אתם רוצים לדבר פתוחות וגלויות גם אני אדבר עמך גלויות כי הנה ביום הכיפורים העבר הייתי מתפלל באיזה כפר בדרך ואני אוהב מאד לעשות טובות ליהודים וראיתי בשמים ענן וחושך גדול שנגזר על יהודי אחד גזירת מות שעכשיו בנה בית חדש וישרף בתוך ביתו הוא ואשתו ובניו רחמנא ליצלן ולקחתי בדעתי היטב את הפרצוף של האיש הזה שהראו לי ונסעתי תיכף ומיד בזריזות במוצאי יום כיפור בכדי לחפש את האיש הזה ולהציל אותו מגזר דינו וכשהגעתי לעיר הזאת וראיתי אותך הכרתי תיכף ומיד שעליך נגזר גזר דין הנ"ל והבנתי שאי אפשר להמתיק את הגזר דין מעליך כי אם באופן שתעשה לי כל הדברים האלה ולכן תדע ממה נצלת על ידי כל הבקשות שלי... הרי לנו את גודל מצוות סוכה ואיך שזה מציל את האדם מכל מיני גזירות רעות וכבר לא יצטרך לילך בגלות במלטולים כשיזכה לקיים מצוות סוכה בשלימות.

וכן בזכות מצות סוכה יהיה לאדם שלום בית כי הלא עיקר מצוות סוכה הוא תשבו כעין תדורו איש וביתו כולם ביחד וכן יש דבר גדול להכנים אורחים בתוך הסוכה לכבוד האושפיון קדישין כדאיתא בזה"ק אבל גם כשמכניסים אורחים צריכים להזהר מאד להכנים אורחים הגונים ולא אנשים משוגעים ומטורפים כי על ידי זה ישבר שלום ביתו וכן יהיה חינוך רע בשביל הבנים, רק צריכים לקחת במצוות סוכה את בחינת בחכמה יבנה בית הנ"ל ולהכנים אורחים הגונים ולשמוח שם מאד עם כל משפחתו והשם יתברך יזכינו לקיים מצוות סוכה בשמחה עצומה להמשיך על עצמינו את נועם אור הסוכה שילוה

אותנו תמיד כל השנה להקים כאן ביבנאל עיר ואם בישראל על שם רביז"ל ושיהיו לכל אנשי שלומינו בתים ודירות בהרחבת הדעת ובמנוחה אמיתי עדי נזכה לראות בהתגלות משיח צדקינו במהרה דידן אמן ואמן.

(השמטה: וזהו בחינת מה שאמרו חכמינו הקדושים על הפסוק ויקרא לו אל אלקי ישראל מנין שקראו הקדוש ברוך הוא ליעקב אל שנאמר ויקרא לו אל אלהי ישראל, אל אלהי ישראל דייקא היינו בבחינת שני שמות הנ"ל אל אלקים שיוצאים מבחינת אדם מבחינת אלדד ומידד כנ"ל ודו"ק.)